

رئیس رسانه ملی از انتشار اولین خبرها درباره سقوط بالگرد رئیس‌جمهور و همراهانش سخن گفت.

دکتر جبلی در مستند «ابراهیم» که این شب‌ها از شبکه مستند روی آنتن می‌رود درباره اولین لحظات مطلع شدن هیأت دولت از سقوط بالگرد رئیس‌جمهور و همراهانش عنوان کرد؛ پس از مطلع شدن از موضوع به هیأت دولت رفتم تا از شرایط مطلع شوم. دیدم شرایط خوبی نیست.

روایت رئیس رسانه ملی

از انتشار خبر سقوط

بالگرد شهید جمهور

ه‌فراز از زندگی شهید جمهور

مستند «ابراهیم» راوی زوایای کمتر دیده‌شده از دوران ریاست‌جمهوری آیت‌الله رئیسی و چالش‌ها و دستاوردهای ایشان است

در ایام سانحه سقوط بالگرد حامل آیت‌الله رئیسی، رئیس‌جمهور دولت سیزدهم و هیأت همراه، شبکه‌های مختلف سیما با تهیه برنامه‌ها و مستندها، روایت‌های مختلفی از این واقعه را به مخاطبان ارائه دادند. یکی از این تولیدات، مجموعه‌مستند پنج‌قسمتی «ابراهیم» به تهیه‌کنندگی محمدهدی قادری، کارگردانی مهدی کوراوغلی و سردبیری مهرداد نجفی است. ابراهیم، با هدف روایت زوایای کمتر دیده‌شده از سه سال مسئولیت آیت‌الله شهید رئیسی در جایگاه ریاست‌جمهوری ساخته شده است. در این مستند، پنج مقطع کلیدی و تأثیرگذار از

زهرا عباسی

گروه رسانه

قدردانی از شهید

محمدهدی قادری، تهیه‌کننده مستند ابراهیم در خصوص دغدغه و ایده ساخت این مستند گفت: دغدغه ساخت مستند درباره شهید آیت‌الله رئیسی چند ماهی است که در بین تیم سازنده، که بنده جزء کوچکی از آن هستم، در جریان بود تا با نزدیک شدن به ایام سالگرد، احساس کردیم باید کاری درخور مقام شهید انجام دهیم. تیم سازنده این مستند هم با توجه به علقه‌ای که به دولت شهید رئیسی داشت و هم از این نظر که در سال‌های اخیر دولت ایشان را نمادی از کارآمدی و مدیریت می‌دانستیم، احساس وظیفه کردیم تا تیم تولید برنامه، مقدمات کار را فراهم کند. جمع‌آوری محتوا، طراحی فرم و تهیه و تولید آن بیش از ۴۰ روز زمان برد. هدف ما این بود که با بضاعت اندک‌مان کاری در‌خور مقام شهیدتولید کنیم.

لوکیشن مستند ابراهیم

قادری با اشاره به لوکیشن طراحی‌شده برای مستند ابراهیم ادامه داد: با توجه به ایده اولیه اثر و بنابر مجموعه گفت‌وگوهای برنامه‌ریزی‌شده، تصمیم گرفتیم مستندی تهیه کنیم که بعضاً بتواند در قالب یک اثر تلویزیونی روی آنتن برود. به همین دلیل در نظر داشتیم لوکیشنی را انتخاب کنیم که هم برای فردی که در آنجا قرار می‌گیرد، فضاسازی ذهنی مناسبی ایجاد کند و هم برای مخاطب جذابیت رسانه‌ای داشته باشد. در این راستا، شورای اتاق

فکر برنامه به این نتیجه رسیدند که دکور آخرین جلسه هیأت دولت را بازسازی کنیم، جایی که صندلی شهید رئیسی با پارچه سیاه پوشانده شده و عکس ایشان در آنجا قرار داده شده بود.

فضاسازی برای یادآوری خاطرات

وی اضافه کرد: این فضا به‌سرعت ایجاد شد و به‌نظر می‌رسد هم برای مخاطب جذاب بوده باشد هم برای اعضای دولت وافرادی که در مستند حضور پیدا کردند. هرکدام از مهمانانی که روایت مستند را در دست می‌گرفتند، درباره شباهت لوکیشن و تداعی‌هایی که برای آنها در یادآوری خاطرات با شهیدرئییی داشته، صحبت و به خاطرات مشترک اشاره می‌کردند. این فضاسازی به آنها کمک کرد راحت‌تر صحبت کنند و دغدغه‌های خود را بیان کنند. مثلاً صحنه صندلی را اگر دقت کرده باشید، آنهاچنین روایت می‌گفتند من اینجا نشسته بودم و آقای رئیسی در آن قسمت حضور داشتند. از این طریق مخاطب می‌توانست در کنار بازسازی تصویری روایت‌ها، هم بافضای هیأت دولت در قالب سیماآشناشود و هم برای روابان امکان مرور خاطرات پیش می‌آمد. فضاسازی آن لوکیشن، به‌شکلی بود که امکان یادآوری و صحبت فراهم می‌شد و این از محسنات مستند محسوب می‌شود.

تاریخ شفاهی

تهیه‌کننده مستند ابراهیم افزود: پیش از آغاز گفت‌وگوها، پنج مقطع حساس از دوره ریاست جمهوری را شناسایی کردیم و تمرکزمان را روی این موضوعات قرار دادیم، هرچند گفت‌وگوها را محدود به این پنج مقطع نکردیم. سعی کردیم ضمن پرسش‌های تعیین‌شده پیرامون این مقاطع مختلف به‌نوعی تاریخ شفاهی را

همه ناراحت بودند. بعضی‌ها در حالت گریه و بعضی‌ها هم دعای توسل می‌خواندند. آقای مخبر هم در حال پیگیری شرایط بودند.

رئیس رسانه ملی ادامه داد: از اتاق جلسات هیأت دولت بیرون آمدم و پیشنهاد دادم اولین خبر را به‌صورت زینویس فوری در شبکه خبر به مردم اطلاع دهیم. از آنجا که اولین خبر قبل از اطلاع از وضعیت بالگرد دوم بود و

نمی‌دانستیم دقیقاً چه اتفاقی افتاده، به‌صورت زینویس نوشتیم: «احتمال وقوع سانحه برای یکی از بالگردهای همراه رئیس‌جمهور». این اولین خبری بود که اطلاع‌رسانی

شد. پس از این‌که مشخص شد بالگرد حادثه‌دیده، بالگرد رئیس‌جمهور است، احتمال وقوع سانحه برای بالگرد رئیس‌جمهور را اعلام کردیم.

موبایل‌دسترسی

موسیقی موضوعی مستند

وی با اشاره به تهیه و تولید موسیقی برای مستند ابراهیم، اظهار کرد: موسیقی مستند را براساس روند داستانی آن طراحی کردیم. به‌عنوان مثال، زمانی که آقای رئیسی دولت را از آقای روحانی تحویل می‌گیرند، وضعیت کرونا بسیار وخیم بود و روزانه حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ نفر فوت می‌کردند.

در این مستند، ما نشان می‌دهیم که دولت آقای رئیسی چگونه توانست این آمار را به صفر برساند، که واقعا یک دستاورد شگفت‌انگیز بود. در انتخاب موسیقی، تلاش کردیم احساسی را به مخاطب منتقل کنیم که وضعیت بحرانی روزانه ۷۰۰ فوتی را به‌خوبی نشان دهد. بنابراین، موسیقی‌های انتخابی باید حس ناامیدی و چالش‌های آن دوران را به تصویر بکشند اما وقتی مستند جلوتر می‌رود و به لحظه‌ای می‌رسد که فوتی‌ها به صفر می‌رسند، قطعاً باید موسیقی‌ای انتخاب شود که حس امید و پیروزی را به مخاطب منتقل کند. این نشان‌دهنده زحمات دولت آقای رئیسی است که در مستند نیز قابل مشاهده است و بینندگان می‌توانند ببینند که چه اقداماتی انجام شده است. در قسمت دوم مستند، به نیویورک می‌پردازیم، جایی که فضایی کاملاً متفاوت وجود دارد و عرصه جهانی است. در این بخش از مستند نیز سعی کردیم موسیقی متناسب با سوزه تهیه شود.

روایت‌های گنگدانه ابراهیم

مهرداد نجفی، سردبیر مستند ابراهیم با تشکر از افرادی که تولید مستند را حمایت کردند اظهار کرد: در ابتدای صحبت‌م لازم است از شبکه دو سیما و به‌ویژه گروه اجتماعی آن تقدیر و تشکر کنم. مدیر گروه و اقاعا زحمات زیادی در دیده‌پردازی وتولید این مستند کشیدند. از ابتدای شکل‌گیری ایده مستند ابراهیم، هدف ما این بود که روایت‌ها از آقای رئیسی ودولت سیزدهم به‌صورت فردی واز منظر اشخاص خاص به‌صورت تکی وافرادی ارائه شود و بالطبع جمله‌اعضای دولت، خانواده و نزدیکان آقای رئیسی، روایت‌ها را جمع‌آوری کردیم. این امر باعث می‌شد که یک رویداد از زوایای رئیس‌ا را مطرح می‌کردند و سوزه‌محور یا رخدادمحور نبودند. بر همین اساس، ما در این مستند، پنج قسمت طراحی کردیم که ممکن است ادامه‌دار نیز باشد. محوریت این قسمت‌ها روی نقاط عطف و اتفاقات کلیدی است واز دیدگاه تعدادی از افراد، از جمله‌اعضای دولت، خانواده و نزدیکان آقای رئیسی، روایت‌ها را جمع‌آوری کردیم. این امر باعث می‌شد که یک رویداد از زوایای گوناگونی روایت شود.

موضوعات کلیدی

نجفی با اشاره به موضوعات اصلی مستند اضافه کرد: یکی از موضوعات اصلی که در این مستند بررسی می‌شود، شرایط تحویل دولت و به‌ویژه مسأله کرونا و واردات واکسن و حل

این چالش است. ما با بیش از ۳۵ نفر از اعضای دولت و همراهان آقای رئیسی و خانواده ایشان مصاحبه کردیم تا روایت‌های متنوع و جامعی از این وقایع به‌دست آوریم . یکی از موضوعات مهم مستند، سفرهای تاریخی آقای رئیسی به نیویورک بود که در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ انجام شد. در این سفرها، رخداد‌های به‌یادماندنی اتفاق افتاد؛ از جمله باالگرفتن قرآن در سال ۱۴۰۲ و نمایش عکس حاج‌قاسم در سال ۱۴۰۱. همچنین، در این سفرها توسط منافقین و ضدانقلاب یک سناریوی طراحی‌شده وجود داشت که باعث مواجهه هیأت ایرانی با خبرنگاران خارجی و تیم‌های مزدور منافقین شد. ما تلاش کردیم این وقایع را در یکی از قسمت‌ها روایت کنیم.

مظلومیت واقتدار

وی ادامه داد: در قسمت سوم مستند، به‌موضوع شهادت واقعه مربوط به آن پرداخته‌ایم و این را در راستای کارآمدی آقای رئیسی و اهمیت دالان زنگ‌رور توجه ایشان به مسائل قفقاز روایت کردیم. این روایت صرفاً یک گزارش از یک واقعه نیست بلکه پیش‌زمینه‌ای از اهمیت سفر و پروژه‌هایی که قرار بود در آنجا افتتاح شوند، دارد. همچنین به تشییع و تدفین آقای رئیسی اشاره کردیم که شکوه و عظمت این مراسم از دید مردم ایران و همچنین بدرقه سران کشورهای خارجی که بیش از ۵۰ کشور فرستاده‌های ویژه و وزرای خارجه خود را به ایران فرستاده بودند، به تصویر کشیده شده است. نکته جذاب این روایتگری این است که همه این روایت‌ها به‌همراه تصاویر آرشیوی رخدادهاست.

امکان تهیه فصل دوم

نجفی درباره امکان تهیه فصل دوم این مستند، تکمیل کرد: ما در آینده حتماً به موضوعات سیاست خارجی، ناترازی‌هایی که در زمان تحویل دولت وجود داشت، فسادستیزی و کارآمدی دولت آقای رئیسی و داشتن دغدغه‌های مردم خواهیم پرداخت. به‌دلیل محدودیت‌های زمانی، امکان ساخت قسمت‌های متوالی در حال حاضر وجود نداشته است اما باید بگوییم که واقعا این پنج قسمت تنها بخشی از آن چیزی است که ما شنیده‌و ضبط کرده‌ایم و امیدواریم روزی بتوانیم باقی روایت‌ها را نیز آماده کرده و به‌تصویر بکشیم.

یادداشت

مهم‌رشدیدی مهرآبادی | ادیتر گروه رسانه

چالش‌های مستندسازی

برای چهره‌ها

مستندسازی درباره چهره‌های معروف سیاسی و اجتماعی می‌تواند چالش‌های زیادی به همراه داشته باشد. «دقت و صحت اطلاعات» اولین و بزرگ‌ترین چالش است. برای این مستندها باید به‌دقیق‌ترین قابل‌اتکاترین سندها مراجعه کرد. در حوزه سیاست، اطلاعات ممکن است پیچیده، متناقض یا به‌طور عمدی تحریف شده باشد. مستندساز باید اطمینان حاصل کند تمامی اطلاعات دقیق و بی‌طرفانه ارائه می‌شود. وقتی مستند درباره رئیس‌جمهوری باشد که در میان ما نیست و دشمن حتی در زمان حیاتش نیز تمام تلاشش را می‌کرد تا زحمات و خدماتش را زیر سؤال ببرد، این سختی‌ها چند برابر می‌شود.

مستندسازی درباره چهره‌های سیاسی ممکن است در برخی کشورها یا فرهنگ‌ها با خطراتی همراه باشد، به‌ویژه اگر چهره‌های سیاسی، کنشگری قابل‌توجهی داشته باشند. به‌طور مثال ممکن است شخص یا گروه سازنده مستند برای ادامه مسیر حرفه‌ای‌شان با مشکلات عدیده‌ای مواجه شوند و آنها را به طرداری از یک نگاه خاص سیاسی یا اجتماعی متهم کنند. وقتی سوزه یک مستند، رئیس‌جمهوری باشد که ن رأی مردم بر مسند نشسته و در دوران خدمتش، از تمام انرژی برای حل مشکلات بهره برده، گرچه این مشکل در فضای داخلی کمتر نمود پیدا می‌کند اما در خارج از ایران و به‌خصوص در کشورهایی که با این نگاه و سبک زندگی مشکل دارند، حتماً موجب دردسرهایی برای آنان خواهد شد. حداقلش این است که تا می‌توانند برای سفرهای خارجی این عوامل و‌ص‌دور روادیدشان مشکلاتی ایجاد خواهند کرد.

انتشار مطالب مرتبط با شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی می‌تواند به بروز برخی مسائل حقوقی مانند شکایت‌ها یا تهدیدات قانونی منجر شود، به‌خصوص اگر اظهارات مستند به‌طور مستقیم به اتهاماتی اشاره کند که هنوز اثبات نشده‌اند. این مستندها حتی وقتی درباره شخصیت رئیس‌جمهور باشد هم می‌تواند با

این چالش روبه‌رو شود. چه این‌که بیان حقایق در مورد شخصیت و خدمات یک رئیس‌جمهور به مذاق برخی خوش نمی‌آید و ادامه‌عداوت‌ها با او را در مسیرهای این‌گونه پی می‌گیرند. برای همین است که نویسنده یا مستندساز مجبور می‌شود بسیاری از حقایق را در لافافه و به‌صورت پوشیده بیان کند. مستندسازی درباره یک چهره سیاسی و اجتماعی حتی ممکن است شامل پرسش‌هایی مانند حفظ حریم خصوصی، عدم تحریف اطلاعات و اطمینان از بی‌طرفی در ارائه واقعیت‌ها شود. در مسیر ساخت اثر هنری درباره این چهره‌ها، عمدتاً با خانواده، دوستان و آشنایانی روبه‌رویم که به‌طور طبیعی حساسیت‌های زیادی دارند و اجازه ورود به حیطه شخصی و خانوادگی شخص مورد نظر را نمی‌دهند. از دیگر سو، خواست مخاطب این است که با سبک زندگی شخصیت مورد نظر آشنا شود تا بتواند او را به‌عنوان الگویی در رفتار و زندگی خود برگزیند. حل‌وفصل این چالش نیز از سختی‌های مهم برای گروه سازندگان این مستندهاست.

رودررویی با برخی گفته‌ها ضدونقیض درباره شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی که غالباً دارای طرفداران و مخالفانی هستند نیز مرد میدان می‌طلبد. ماوچاه با مخالفان این شخصیت‌ها اگر چه اندک باشند، کار هر کسی نیست و ابعاد خاص خودش را داراست.

گاهی درسانه‌ها درباره سوزه‌موردنظر گزاره‌هایی غلط مطرح و در ذهن‌ها جاگیر می‌شود که گروه مستندساز وظیفه دارد در برابر این تحریف‌ها، روایتی سالم و دست‌اول ارائه کند. ایجاد تغییر در اذهان عمومی که کاری بس دشوار و جانفرساست را هم می‌شود یکی دیگر از چالش‌های ساخت اثر هنری و مستند تصویری درباره شخص مورد نظر دانست.

مستندسازی در این حوزه نیازمند دقت، توازن و توجه به جوانب مختلف است تا تصویری دقیق و عادلانه از شخصیت‌ها و رویدادهای سیاسی و اجتماعی به نمایش گذاشته شود. این کار وقتی قرار است درباره شخصیت متفاوت و باصراحتی مثل حضرت آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی انجام شود، قطعاً با سختی‌ها و دشواری‌های بیشتری روبه‌رو خواهد بود.

با همه آنچه گذشت، مستندسازان جهادی با یاری خدا و حمایت رسانه ملی از همان روزهای اول داغ جانسوز شهادت شهدای خدمت دست به‌کار شدند تا آثار درخ‌ور شان را برای این شهدای بزرگوار آماده کنند و این شب‌ها و روزها شاهد پخش این آثار از شبکه‌های مختلف تلویزیونی هستیم. این همت و تلاش، ستودنی است...